

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

XX. De Purgatione Canonica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

verit; nisi forte criminis qualitas aliud postulare, ut ad condemnandum & puniendum properari debeat, *text sing. in l. Si quis filio 6. §. hi autem omnes D. De iniustorup. c. Quoniam 10. Ext. De filiis presbyter. Vide qua tradit Ani Gomez Var. resol. como 3. cap. 1. num. 43.* Dicitur autem crimen notorium, quod nullâ tergiversatione celari potest, utpotè, quod sit coram populo, vel maiore ejus parte. *Jul. Clarus in d. §. fin. quast. 9. & probat. text. in cap. pen. circa fin. Ext. De purg. can. d. can. De manifesta in c. Tua 8. Ext. De cohob. cler. aliàs latius patet notorium, ut in cap. fin. Ext. d. tit. De cohob.*

NOTATIO in Tit. 19.

a Et latius docet Bart ad l. Libellorum D. De accusat. Quod autem de Consulibus dicitur, huic hodie meritò derogatum est, cum amplius hujusmodi Consules non extant, sed in horum locum substituentur est annus Domini, vel S. Pont. vel Imperatoris, sive etiam aliterius juxta loci consuetudinem, l. De quibus 32. D. De legib. & c. fin. Ext. De consuetud.

DE PURGATIONE CANONICA.

TITULUS XX.

§. 1. Purgatio hæc cur inducta.

Quod si reus propriâ confessione, vel testibus, vel facti ipsius evidentia, de crimine convinci non possit, non idecirco statim absolvendus est, sed si labore infamia, aut gravi scandalo, aut aliàs oneratus sit verisimili suspitione criminis, indicenda erit illi purgatio, quâ jurejurando innocentiam suam testetur, *cap. Inter 10. c. 3. c. 4. & passim Ext. hoc tit. c. Tua 8. Ext. De cohob. clericor. can. 12. 16. & can. Omnib. 11. qu. 5.* quam si non præstiterit, tamquam convictus de crimine, pœnæ subicitur, *c. De hoc 11. c. Insinuatum 13. Ext. De simonia, c. Cum P. 7. d. c. Inter 10. Ext. h. tit. Panorm. ad d. c. Inter num. 5. circa fin.* Vocatur autem hæc purgatio Canonica, eò quod à SS. Canonibus inventa & prodita sit, *ut toto hoc tit. Ext. contra purgationem vulgarem, quâ vulgus uti solebat, vel per duellum, vel per ferri candentis contactum, vel per summptionem aquæ calidæ vel frigidæ: quæ purgatio meritò sublata est per SS. Canones, quod per eam Deus tentari videatur, patet ex tit. Ext. De purgat. vulg. can. Mennam, can. Consulisti 11. quast. 5. c. 8. Ext. hoc tit. Duelli usum omnino sustulit Conc. Trident. adjectis pœnis sess. 25. c. 19. de reform.*

§. 2. Non nisi fide digno hæc purgatio indicenda.

Non tamen cuilibet reo hæc purgatio indicenda est, sed tantummodo fide digno, quem verisimile est, non facile pejeraturum Unde qui antea in furto, aut perjurio, aut falso testimonio deprehensus, vel aliter notatus est, ad hæc purgationem admitti non debet, propter metum

perjurii; sed aliter pro arbitrio Judicis se purgabit, *c. 1. Ext. hoc tit. & ibi Glof. & Panorm.*

§. 3. De compurgatoribus, & juramenti forma.

Reo purganti & alii compurgatores adhibendi sunt vicini ipsi reo & honesti, qui ve ejus vitam exploratam habent; qui & juramento suo confirmant purgationem rei. Atque horum interdum duodecim, interdum septem, interdum pauciores pluresve sunt, *c. 1. c. 8. c. 10. Ext. hoc tit. & passim 11. quast. 5.* pro arbitrio ipsius Judicis; qui pro qualitate delicti, personæ ipsius rei & compurgatorum, numerum eorum æstimabit, vel etiam ubi ita videbitur, compurgatores omittet, *c. 8. in verbis sicut expedire. cap. Significasti 5. in verb. juxta arbitrium tuum, Ext. De adul. can. 13. Presbyter 11. qu. 5. can. Quanto d. qu. 5. imò & quandoque ipsius rei, si levior diffamatio sit, simplici negatione contentus erit, ita ex Archidia. Marianus Socinus ad c. Quotias num. 16. Ext. hoc tit. Glof. ad can. Habuisse in V. committendum dist. 33. & facit l. Qua accusare C. De edendo can. 1. can. Accusator. vi. quast. 5.* Juramento autem rei id continebitur, ut juret se non fecisse, aut alienum esse à crimine, quod ipsi objicitur, *c. 5. & c. fin. Ext. hoc tit. can. Presbyter & can. Quanto 11. qu. 5. can. De crimine, & can. Presbyter xv. quast. 5.* Compurgatorum verò; quod credant reum verum jurasse, vel (quod in idem recidit) jurant secundum conscientiam & opinionem, suum reum immunem esse à crimine, *cap. 5. 9. cap. fin. Ext. hoc tit. can. Quoties 11. quast. 5.* Unde juramentum illius veritatis, horum credulitatis est.

CCCC 2

NOTA-

NOTATIO in Tit. ult.

Et si hac purgatio canonica inventa & prodita sit à SS. Canonibus, & sic in foro Ecclesiastico tantummodò locum habere videntur: tamen & in seculari foro quibusdam in locis usu recepta est, teste Lod. Damhoud. in Praxi

crimina, cap. 44. cuius & in iure civile iudicia extant in §. si quis autem Novel. 125. Uelutigantes, in l. fin. C. De abolition. in l. Eos 26. in fine C. De usur. tum in Ordin. Imper. Cam. in crimine fractæ pacis, part. 2. tit. 10. in fine. Vide Gloff. in l. 3. C. De rebus creditis.

F I N I S.

CONCORDATA INTER LEGATVM SEDIS APOSTOLICAE, ET IMPERATOREM
Fridericum III. ac Principes Germaniæ, ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, alorumque
beneficiorum Ecclesiasticorum, approbata per Nicolaum V. Summum Pontifi-
cem, Anno M. CCCC. XLVII. XIV. Kal. Aprilis.

NICOLAUS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

AD sacram Petri Sedem divinâ dispositione sublimati, singulis, quæ pro universalis Ecclesiæ unione ac pace & tranquillitate profutura conspicimus, Apostolicæ providentiæ sollicitudine libenter intendimus, & ad felicem illorum persecutionem & consummationem, opem & operam impendimus efficaces.

Nuper siquidem charissimus in Christo Filius noster, Fridericus Romanorum Rex Illustris, & nonnulli alii dilecti filii, Ecclesiastici, & seculares Principes inlycæ Nationis Germanicæ, ex una; ac dilectus Filius noster Joannes sancti Angeli Diaconus Cardinalis, in partibus illis Apostolicæ Sedis de latere Legatus, per nos ad dictas partes missus, sufficienti de super à nobis, & Sede Apostolica auctoritate suffultus ex alia, partibus, Romanæ Ecclesiæ, & dictæ Nationis nominibus, pro ipsius Ecclesiæ unione, pace & tranquillitate inter Ecclesiam & Nationem perpetuò solidandis & conservandis, diversa rationabilia & utilia, ordinationes & statuta, à partibus ipsis hinc inde approbata, laudata, conclusa, acceptata & concordata, fecerunt ac ediderunt; Nobisque humiliter supplicari fecerunt, ut illis, pro firmitate eorum subsistentia, robur Apostolicæ firmitatis adjicere, nec non auctoritatem potiore, & decretum interponere dignaremur.

Nos itaque, qui Statuta, ordinationes, & con-

cordata prædicta, per nonnullos ex venerabilibus Fratribus nostris S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, magnarum maturitatis, auctoritatis & literaturæ viros, diligenter examinari & discutere fecimus, eaque rationabilia & salubria tam Ecclesiæ quàm Nationi præfata comperimus, de dictorum & aliorum venerabilium Fratrum nostrorum prædictæ Ecclesiæ Cardinalium consilio & assensu, Apostolicâ auctoritate, & ex certa scientia approbamus, ratificamus, laudamus, & acceptamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, juxta modum & formam subsequentes.

Placet nobis super Ecclesiarum & beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque provisionibus, uti juris scripti reservationibus, & *Excepcionibus*, & *Ad regimen* Constitutionum, modificatis, ut sequitur.

Ad regimen Ecclesiæ generatis, quamquam immeriti, supernâ dispositione vocari, gerimus in nostris desideriis, ut debemus, quòd per nostræ diligentis studium, ad quarumlibet Ecclesiarum & Monasteriorum regimina, & alia beneficia Ecclesiastica, juxta divinum beneplacitum, & nostræ intentionis affectum viri assumantur idonei, qui præsent & proficiat committendis eis Ecclesiis, Monasteriis & beneficiis prælibatis.

Præ-